

ТВОРЧІ ГРУПИ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І-ІІ РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ

У статті автор аналізує особливості організації у вищих навчальних закладах науково-дослідної діяльності, яка сприяє забезпеченню якісної підготовки фахівців. Автор доводить думку, що науково-дослідна діяльність, що пронизує систему підготовки майбутніх педагогів упродовж усього періоду навчання у вищому педагогічному закладі, характеризується тісним системним міжпредметним взаємозв'язком, передбачає озброєння студентів методологією дослідницької роботи, сприяє не лише поглибленню й розширенню знань, а й стимулює розвиток самостійності, творчого потенціалу, інтелектуальних здібностей кожної особистості.

Ключові слова: науково-дослідна робота, педагогічний коледж, інформаційна культура, наукові знання, творчі групи.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Наукова робота студентів стає невід'ємною складовою частиною учасників навчально-виховного процесу у вищих закладах України. Її результати сприяють удосконаленню навчального процесу, створюють сприятливі умови для ефективної підготовки конкурентоспроможних, висококваліфікованих фахівців.

Головна мета навчання і виховання полягає в переведенні студента з об'єкта в суб'єкт діяльності й управління. Це значить, що в результаті навчання і виховання студент має набути навичок самоосвіти й самореалізації особистості. Самостійність є найбільш суттєвою ознакою людини і як особистості, і як суб'єкта діяльності. У цьому сенсі самостійність може бути зрозуміла і як властивість особистості, і як критерій її зрілості в тій або іншій сфері соціальної практики. У галузі пізнавальної діяльності можна говорити про наукову самостійність [1]. Одним з її проявів є науково-дослідна діяльність студентів.

Згідно з Положенням про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах завдання науково-дослідної роботи студентів полягає в одержанні і використанні нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних завдань у сфері наукового, технологічного розвитку; упровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів [6].

Завдяки участі в науковій роботі студент формує навички роботи з різноманітними інформаційними джерелами, здобуває вміння організувати наукові гуртки школярів та керувати їхньою діяльністю.

У практиці роботи ВНЗ найпоширенішими є такі види студентської науково-дослідної роботи: дослідження, пов'язані з виконанням навчальних завдань; студентські наукові гуртки, проблемні групи, творчі групи, об'єднання; написання курсових, дипломних, магістерських робіт; участь у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та всеукраїнській студентській олімпіаді тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття.

Проблема науково-дослідної роботи студентів була предметом дослідження провідних учених (Т. Байбара, Н. Бібік, В. Гриньова, Г. Коваленко, А. Кузьмінський, В. Моляко, О. Мороз, Н. Ничкало, С. Сисоєва, Г. Тарасова, Л. Хомич, І. Шапошнікова та ін.). Ми звернули увагу на те, що науковці надають великого значення студентській роботі, розглядають її основні принципи, форми, методи організації, а також облік і контроль цієї діяльності в процесі формування особистості через системний підхід до її організації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Основною метою статті є характеристика науково-дослідної роботи студентів педагогічного коледжу у складі творчих груп.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Студенти педагогічного коледжу ефективно здійснюють науково-дослідну роботу під керівництвом досвідчених викладачів у складі творчих груп. Головним завданням діяльності творчої групи є розроблення методичних рекомендацій із фахових методик на основі вивчення досягнень сучасної науки і пробне впровадження їх у практику, пошук ефективних шляхів застосування результатів наукових досліджень, вивчення передового педагогічного досвіду.

Такі дослідження студентів пов'язані з виконанням навчальних завдань, формують у них досвід наукового проведення лабораторних робіт, збирання експериментального матеріалу для практичних занять. Одночасно студенти здобувають досвід вивчення та критичного аналізу наукової літератури. Суттєву роль відіграє написання рефератів, есе, доповідей, виконання творчих робіт із залученням до них зібраних студентами матеріалів. Важливе розвивальне значення має виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) творчого характеру із суспільних, психолого-педагогічних, профільних дисцип-

лін та навчальних завдань під час педагогічної практики. Вони сприяють формуванню навичок вивчення особистості учня, міжособистісних стосунків в учнівському колективі тощо.

Розпочинається робота такої групи з формування її складу та планування роботи. Ми визначили основні завдання діяльності творчої групи: залучення молоді в науку і створення умов для її закріплення в цій сфері; формування мотивації до дослідницької роботи і сприяння оволодінню студентами науковим методом пізнання, глибокому і творчому засвоєнню навчального матеріалу; пропаганда серед студентів різних форм наукової творчості, розвиток інтересу до фундаментальних досліджень; виховання творчого ставлення до своєї професії за допомогою залучення студентів до дослідницької діяльності; навчання студентів методикам і засобам самостійного вирішення наукових та науково-методичних завдань; виявлення й

залучення до цілеспрямованої науково-дослідної роботи найбільш обдарованих студентів коледжу; організація і проведення організаційно-масових заходів (наукові семінари і конференції, конкурси наукових студентських робіт, огляди-конкурси курсових, дипломних, навчально-дослідницьких робіт, дискусійні клуби, симпозіуми, школи молодих дослідників та ін.) загальноколеджного рівня; сприяння реалізації і впровадженню в науку та практику результатів наукової творчості студентів.

Члени групи виділили проблему, над якою працювали протягом року: *підготовка майбутнього вчителя початкових класів до формування мовної компетентності та мовленнєвої культури молодшого школяра.*

Ми пропонуємо орієнтовний план роботи такої творчої групи.

Календарний план роботи творчої групи

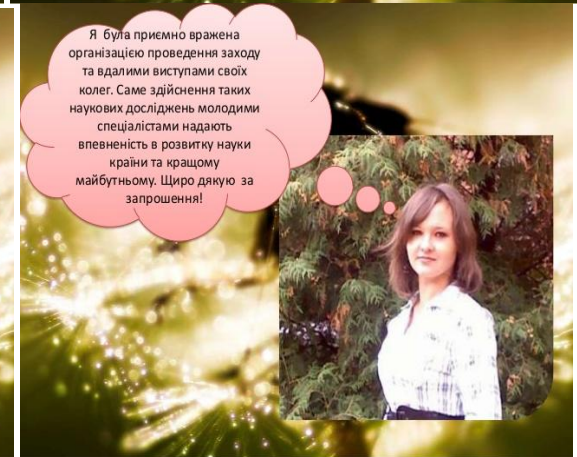
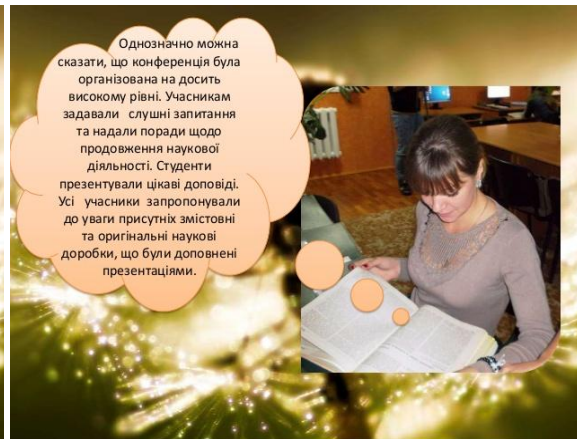
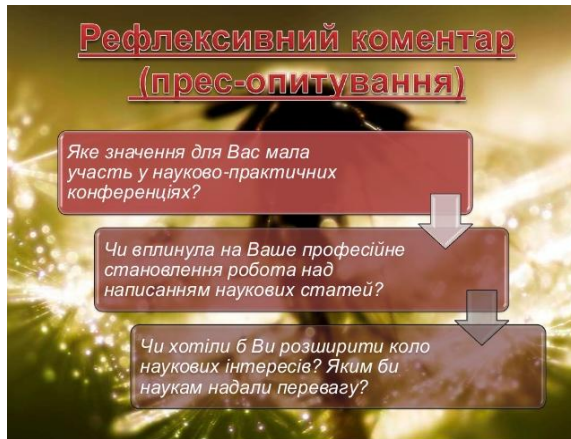
1.	Перше засідання: • обговорення актуальних тем для дослідження; • складання плану роботи на рік.	вересень, 2012
2.	Дискусійний клуб «Методи і прийоми взаємозв'язаного навчання усного і писемного мовлення молодших школярів».	жовтень, 2012
3.	Майстер-клас «Як написати й оформити наукову статтю». Складання списку літератури з повним бібліографічним описом видання.	листопад, 2012
4.	Підготовка до студентської конференції «Грані сучасної початкової освіти» (збір доповідей і заявок до участі в конференції, складання програми конференції).	грудень, 2012
5.	Проведення студентської конференції «Грані сучасної початкової освіти».	грудень, 2012
6.	Підведення підсумків конференції.	грудень, 2012
7.	Випуск збірника статей за результатами конференції.	січень, 2013
8.	Обговорення новинок методичної літератури.	лютий, 2013
9.	Науковий звіт про виконання досліджень під час проходження педагогічної практики.	березень, 2013
10.	День відкритих дверей студента-практиканта. Відкритий захист педагогічної практики студентами спеціальності 6.010102 Початкова освіта	березень, 2013
11.	«Вернісаж педагогічних інновацій» (упровадження педагогічних інновацій під час навчання української та російської мови в 1-4 класах).	квітень, 2013
12.	Зустріч «Я став ученим». Зустрічі з викладачами ВНЗ, відвідування ВНЗ.	квітень, 2013
13.	Звітне засідання: • підведення підсумків; • плани на наступний навчальний рік	травень, 2013

Таке планування скоординує й оптимізує роботу студентів. Діяльність творчої групи має базуватися на основоположних принципах науково-методичної роботи: науковості, актуальності, максимального цілеспрямовання, цілевизначеності змісту, випереджаючого характеру, практичної спрямованості, стабільності й системності, індивідуалізації й самостійності, елективності, мотивації та розвитку творчого потенціалу особистості.

Підсумки науково-дослідної роботи підводяться в кінці навчального року на звітній загальноколеджній студентській конференції, де кожна творча група звітує про виконану роботу.

Пропонуємо окремі слайди узагальнювальної презентації творчої групи.

Рефлексія, як особливий вид професійної діяльності, допомагає якісно проектувати процес професійного навчання, прогнозувати навчально-виробничу діяльність майбутніх фахівців. Адже школа сьогодні відчуває потребу у вчителів, який постійно прагне до творчого пошуку, має навички дослідної, експериментальної діяльності, вивчення, узагальнення, впровадження перспективного досвіду, високий рівень інформаційної культури, уміє інтерпретувати новий зміст освіти в методику навчання і виховання, здійснювати аналіз результатів творчої діяльності як своєї власної, так і педагогічного та учнівських колективів.

Висновки із цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

Науково-дослідна діяльність, що пронизує систему підготовки майбутніх педагогів упродовж усього періоду навчання у вищому педагогічному закладі, характеризується тісним системним міжпредметним взаємозв'язком, передбачає озброєння студентів методологією дослідницької роботи, сприяє не лише поглибленню

й розширенню знань, а й збагачує світогляд студентської молоді, стимулює розвиток самостійності, творчого потенціалу, інтелектуальних здібностей кожної особистості.

Пріоритетними напрямками подальших досліджень вважаємо розробку методичних рекомендацій до конкретних видів науково-дослідної роботи студентів у складі творчих груп в умовах педагогічного коледжу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Асмолов А. Г. Психология личности / А. Г. Асмолов. – М. : Изд-во МГУ, 1990. – 376 с.
2. Биков В. Ю. Модели организационных систем открытой освіти : [монографія] / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
3. Гордійчук Г. Використання освітнього інформаційного середовища навчального закладу як засобу підвищення якості професійної підготовки / Г. Гордійчук // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2008. – № 4. – С. 149-155.
4. Гуревич Р. С. Інформаційно – телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної

педагогічної освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Академія. – Вінниця : Планер, 2005. – 365 с.

5. Малицька І. Д. Інформаційне забезпечення сучасної освіти в діяльності міжнародних європейських організацій / І. Д. Малицька // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : зб. наук. праць / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука ; Інститут засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2004. – С. 210-221.

6. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1197-06/print1329993333584056>

REFERENCES

1. Asmolov, A.G. (1990). *Psikhologiya lichnosti [Personality Psychology]*. Moscow: MGU [in Russian].

2. Bykov, V.Yu. (2009). *Modeli orhanizatsiinykh system vidkrytoi osvity [Models of Organizational Sys-*

tems of Open Education]. Kyiv: Atika [in Ukrainian].

3. Hordiychuk, H. (2008). Vykorystannia osvithnoho informatsiinoho seredovyscha navchalnogo zakladu yak zasobu pidvyshchennia yakosti profesiinoi pidhotovky [Use of Educational Information Environment of the Institution as a Means of Improving the Quality of Training]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity – Pedagogy and Psychology of Vocational Education*, 4, 149-155 [in Ukrainian].

4. Hurevych, R.S., & Akademiia, M.Yu. (2005). *Informatsiino-telekomunikatsiini tekhnologii v navchalnomu protsesi ta naukovykh doslidzhenniakh* [Information-Telecommunication Technologies in Teaching and Research]. Kyiv: Planer [in Ukrainian].

5. Malyska, I.D. (2004). Informatsiine zabezpe-

chennia suchasnoi osvity v diialnosti mizhnarodnykh yevropeyskykh orhanizatsii [Information Support of Modern Education in the Activities of International Organizations]. *Zasoby i tekhnologii yedynoho informatsiinoho osvitnoho prostoru – Tools and Technologies of Common Informational Education Area*. (pp. 210-221). Kyiv: Atika [in Ukrainian].

6. Polozhennia pro orhanizatsiiu naukovoi, naukovotekhnichnoi diialnosti u vyshchykh navchalnykh zakladakh III ta IV rivniv akredytatsii [Regulation on Scientific and Technical Activities in Higher Education Institutions of III and IV Accreditation Levels. (n.d.). zakon2.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1197-06/print1329993333584056> [in Ukrainian].

Н. В. Грона

ТВОРЧЕСКИЕ ГРУППЫ СТУДЕНТОВ В СИСТЕМЕ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ I-II УРОВНЯ АККРЕДИТАЦИИ

В статье автор анализирует особенности организации в высших учебных заведениях научно-исследовательской деятельности, которая способствует обеспечению качественной подготовки специалистов. Автор доказывает мысль, что научно-исследовательская деятельность, пронизывающая систему подготовки будущих педагогов на протяжении всего периода обучения в высшем педагогическом заведении, характеризуется тесной системной межпредметной взаимосвязью, предусматривает вооружение студентов методологией исследовательской работы, способствует не только углублению и расширению знаний, но и стимулирует развитие самостоятельности, творческого потенциала, интеллектуальных способностей каждой личности.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа, педагогический колледж, информационная культура, научные знания, творческие группы

N. V. Hrona

CREATIVE STUDENT GROUPS IN THE SYSTEM OF SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITY OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE I-II LEVEL OF ACCREDITATION

The author of the article analyses the peculiarities of the organization of research activities in higher educational institutions, which help to ensure the quality of the specialists training. The author proves the idea that research activities, which pervade the system of training future teachers during the entire period of study in higher pedagogical institution is characterized by a close inter-subject relationship, it foresees that the students do a lot of methodology research work, it contributes not only deepening and broadening the knowledge, but it also stimulates the development of independence, creativity, intellectual abilities of each individual. The scientific work of students becomes an integral part of members of the educational process in higher educational institutions of Ukraine. The results contribute to improve the learning process, creating favorable conditions for the effective preparation of competitive and highly skilled professionals. The main purpose of training and education is the transfer of students from the object to the subject of activity and management. This means that as a result of training and education the student has to acquire skills of self-education and self-identity. Autonomy is the most essential feature of a man as a person and as a subject of activity. In this sense, autonomy can be understood as a property of the individual and as a criterion of maturity in a given field of social practice. In the field of cognitive activities we can talk about the scientific independence. One of its manifestations is the students' scientific and research work. The scientific and research work that pervades the system of training of future teachers throughout the period of study in higher educational establishments is characterized by tight system of interdisciplinary relationships, provided by students' research methodology, is not only the deepening and broadening of knowledge, but also enrichment of the students' outlook that encourages development of autonomy, creativity and intellectual abilities of each individual. The priority areas for further research is the development of guidelines for specific types of students' research as an element of the creative groups in college teaching.

Keywords: science and research work, Pedagogical College, information culture, scientific knowledge, creative groups.

Подано до редакції 16.08.13